

άλεποπούρδι τό, Κεφαλλ. ἀλεπουπόρδι Κεφαλλ. ἀλιποπούρδι Πελοπν. (Άρκαδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποπορδή.

Τὸ φυτὸν ἀλεποπορδή, ὁ ίδ. [**]

άλεπδες ὁ, ἀλωπός Ἰκαρ. Κύπρ. Ρόδ. κ. ἄ. ἀλουπὸς Κύπρ. ἀλ' πός Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Στερελλ. (Λεπεν.) κ. ἄ. ἀωπός Καππ. ἀλεπός Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Τόνγ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Χίος ἀλιπός Λέσβ. ἀπός Καππ. (Άφσαρ. Φάρασ.) ἀλαπός Πόντ. (Ζησιν. "Οφ. Σαράχ.) Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀλωπός. Ως οὐσ. ἥ λ. ἥδη μεταγν. Πβ. καὶ μεσν. ἐπών. Ἀλωπός.

1) Τὸ ζῷον ἀλώπηξ πολλαχ. καὶ Καππ. (Άφσαρ. Φάρασ. κ. ἄ.) Πόντ. (Άμισ. Ζησιν. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. "Οφ. Σαράχ. Τόνγ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Ἡροερ δ ἀλουπὸς τῶαι μᾶς ἐλάωσεν τὲς ὅρνιθες (ἐξετρέλλανε) Κύπρ. Τοῦ ἀποῦ τὰ τζιρίγματα (τῆς ἀλώπεκος αἱ ὁρυγαὶ) Φάρασ. || Παροιμ. Ἐβάλασιν τὸν ἀλουπὸν νὰ βλέπῃ τὲς ὅρνιθες (ἐπὶ ἔκείνων οἱ ὅποιοι ἀπερισκέπτως ἐμπιστεύονται χρήματα ἥ ἀναθέτουν ἐπιμέλειάν τινα εἰς πονηρὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ σφετερισθῇ τὰ χρήματα καὶ θὰ ἀποδειχθῇ ἀπιστος) Κύπρ. Ἀλεπὸν τρώει κ' ἥ ζεπίρα πρέδηκεται (ἥ ἀλώπηξ τρώγει καὶ ἥ ἵκτις πρήσκεται). Ἡ παροιμ. λεγομένη ἐπὶ τοῦ ἀντὶ ἄλλου τιμωρουμένου προέρχεται ἐκ παραμυθ. καθ' ὃ ἥ ἵκτις ἐδάρη ἀνηλεῶς μέχρι ἔξιδήσεως τοῦ σώματος διὰ ἔνοχον πρᾶξιν τῆς ἀλώπεκος, ἥ ὅποια κατώρθωσεν ἐπιτηδείως νὰ συγκαλύψῃ ἑαυτὴν καὶ νὰ παρουσιάσῃ ἔκεινην ὡς ἔνοχον) Χαλδ. "Ωσπον νὰ πῆ δ ἀλουπὸς πάου πάου, τὴν βούναν τον ἐβκάλαν την (βούνα = γούνα, δέρμα. Ἐπὶ τῶν ἀμελῶν, οἱ ὅποιοι καταβάλλονται ὑπὸ τῶν ἴσχυρῶν καὶ ἐπιτηδείων ἀντιπάλων) Κύπρ. || Ἄσμ.

Καὶ τὸ ποντ-τίν ἀρμάζον το μέσ' ἕ τὸν τραϊδὸν τοῦ θέρου καὶ κάμνον τὰ μουτούνγα τον σὰν τὸ ἀλουποῦ τοῦ γέρου Κύπρ. Πολλαχοῦ ἥ λ. μεταφ. ἐπὶ τοῦ πονηροῦ καὶ πανούργου ἥ τοῦ κλέπτου. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλωπός Καρ. Ἀλουπ-πός Κύπρ. Ἀλεπός Πόντ. (Τόνγ.) Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλέπα. 2) Τὸ δέρμα τῆς ἀλώπεκος Πόντ. (Κερασ.) Πβ. ἀρχ. ἀλώπηξ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημ. Συνών. ίδ. ἐν λ. *ἀλέπειά. 3) Ὁ ἀγγέλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ὅτι προσεγγίζουν οἱ παραλαβόντες τὴν νύμφην (ὅταν αὗτη εἶναι ἐκ μακρινοῦ χωρίου) διὰ νὰ τοὺς ὑποδεχθοῦν μὲ πυροβολισμοὺς (καὶ ὁ ἀγγελιοφόρος οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν γαμήλιον πομπήν, ἀποσπώμενος δὲ ἀπ' αὐτῆς προπορεύεται ταχύτερον διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἀφίξιν αὐτῆς) Πόντ. (Ζησιν. "Οφ.) 4) Ἡ ὀπὴ τοῦ ποδὸς τοῦ ἀρότρου, εἰς τὴν ὅποιαν εἰσέρχεται τὸ ἄκρον τοῦ ἰστοβιόεως, ὅταν εἶναι τοῦτο ἐξ ἐνὸς ἔύλου, ἥ τὸ ἄκρον τοῦ προσηρτημένου εἰς αὐτὸν ἐπικαμποῦς ἔύλου Ρόδ. Στερελλ. (Λεπεν.) κ. ἄ. 5) Ὑπομόχλιον Ἰκαρ.: Ἐβαλα ἀλωπὸ γιὰ νὰ κυλίσω τὴν πέτρα. 6) Ἰλύς, τρύπη τοῦ ἐλαίου Κύπρ.: Εσύναξεν οὖλον τὸ λάδιν τοῦ ἐμεινεν ἀποκάτω δ ἀλουπός. Συνών. μούργα. 7) Ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ, Τοῦρχος Πόντ. (Άμισ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Πβ. ἀλεποῦ.

άλεποσάιττον τό, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεπός καὶ σαΐττα.

Βέλος, διὰ τοῦ ὅποιου φονεύεται ἥ ἀλώπηξ: Ἄσμ.

Κἱ οῦμπαν μαδαίρᾳ σύρκουνταν ἕ σὴν γῆν εἰν' καρφωμένα κἱ οῦμπαν ἀλεποσάιττα ἕ σὸ χῶμαν καρφωμένα.

άλεποσκουλάρικο τό, ἀμάρτ. ἀλιπονσκ' λάρ' κον Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ σκουλαρίκι.

Εἰδος χόρτου.

άλεπόσπηλο τό, ἀμάρτ. ἀλ' πόσπηλον Εῦβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ σπήλαιο.

Σπήλαιον χρησιμεῦον ὡς κοίτη ἀλώπεκος. Πβ. *ἀλεποκοίτης I.

άλεποτανύζω ἀμάρτ. ἀλιποτανάω Κέρκ. (Αργυρᾶδ.) ἀλ' ποντανᾶ Θεσσ. (Ζαγορ.) λιποτανάω Κέρκ. (Αργυρᾶδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ καὶ τοῦ φ. τανύζω.

"Ελκω, τινάσσω βιαίως: Τήραξε πῶς τὸν ἀλιποτανάει, θά τονε φίξῃ καταῆς! Αργυρᾶδ. Τὸν ἔπακε καὶ τὸν ἀλιποτάνησε αὐτόθ. Λιποτάνησέ τονε κομμάτι μὲ τὰ δυό σου τὰ χέρια αὐτόθ. Συνών. ἀλεποτινάζω Α 1.

άλεπότη ἥ, ἀμάρτ. ἀλεπότε Πόντ. (Οἰν. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεπός.

Πονηρία, ύποκρισία ἔνθ' ἀν.: Τ' ἀλεπότας ἀτ' ἥ γροικῆς (τὰς πονηρίας του δὲν ἔννοεῖς) Χαλδ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀλεπιά. Πβ. ἀλεπογανεά.

άλεποτίναγμα τό, "Ηπ. ἀλιποτίναγμα "Ηπ. Στερελλ. (Ακαρναν.) ἀλ' ποντίνασμα "Ηπ. Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Ἐκ τοῦ φ. ἀλεποτινάζω.

Βιαία ὄνθησις ἔνθ' ἀν.: Τόδουκι ἔν' ἀλ' ποντίνασμα τὸν μ' λάρ' κι πάει σμαλέρα Αἴτωλ. Ἐπαθε αὐτὸς ἀλ' ποντίνασμα, ήταν οὖλον θ' κό τ' αὐτόθ. Απ' τ' ἀλ' ποντίνασμα ἔπισι κάτ' αὐτόθ.

άλεποτινάζω Πελοπν. ἀλουποτινάζω Κεφαλλ. κ. ἄ. ἀλουποτ' νάζον Στερελλ. (Ακαρναν.) ἀλιποτινάζω "Ηπ. ἀλ' ποντ' νάζον "Ηπ. (Ζαγόρ. Χουλιαρ. κ. ἄ.) Θεσσ. Στερελλ. (Αἴτωλ.) κ. ἄ. ἀλαποτ' νάζω ἀγν. τόπ. ἀλουποτινάζω Πελοπν. (Λάστ.) λουποτινάζω Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεποῦ καὶ τοῦ φ. τινάζω.

Α) Ἐνεργ. 1) Ἀρπάζω τινὰ μεθ' ὄρμης καὶ τινάσσω βιαίως κατά γῆς (ώς ὁ κυνηγετικὸς κύων ἀρπάζει τὴν ἀλώπεκα ἥ ὡς τινάζουν τὸ δέρμα ἀλώπεκος ἥ καὶ ὡς ἥ ἀλώπηξ ἀρπάζει τὸ θήραμά της καὶ τινάσσει ἥ ἔλκει βιαίως) "Ηπ. (Ζαγόρ. Χουλιαρ. κ. ἄ.) Θεσσ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Λάστ. κ. ἄ.) Στερελλ. (Αἴτωλ. Ακαρναν.) κ. ἄ.: Τοὺν ἀλ' ποντίναξι καμπόσουν Αἴτωλ. Ἀφ' οι μι, θὰ σ' ἀλ' ποντ' νάζουν! αὐτόθ. Συνών. ἀλεποτανάζω. 2) Ὁθω, ἀπωθῶ τινὰ βιαίως Στερελλ. (Αἴτωλ.) κ. ἄ.: Τοὺν ἀλ' ποντίναξαν σήμιρα τοὺν πατέρα μ' κάτι παλαιουκαρατάδις! Αἴτωλ. Συνών. σπρώχω.

Β) Μέσ. 1) Κινοῦμαι μὲ ἀπειλητικὰς διαθέσεις Στερελλ. (Αἴτωλ. κ. ἄ.): Ωρέ, τί μ' ἀλ' ποντ' νάζουσι, δέ σι σκιάζουμι τιά! Αἴτωλ. 2) Ὡς μέσ. ἀλληλοπαθές, φιλονικῶ, διαπληκτιζομαι Στερελλ. (Αἴτωλ.): Τοὺν ἀφ' κα ἕκει π' ἀλ' ποντ' νάζουνταν μὶ τοὺν δεῖνα.

άλεποτόμαρο τό, Πελοπν. (Οἰν. κ. ἄ.) — Λεξ. Λάουνδ. Μ. Ἐγκυλ. ἀλουποτόμαρο Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσινχ. Κορινθ. Τρίκκ. κ. ἄ.) ἀλ' ποτόμαρο Πελοπν. (Άρκαδ. κ. ἄ.) ἀλ' ποντόμαρον Μακεδ. (Σιάτ.) Στερελλ. (Αἴτωλ.) κ. ἄ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀλεποῦ καὶ τοῦ μάρτι. Περὶ τοῦ μεταπλασμοῦ τῆς καταλ. εἰς -ο ίδ. ΓΧατζιδ. MNE 2,170 κέξ. καὶ 179.

